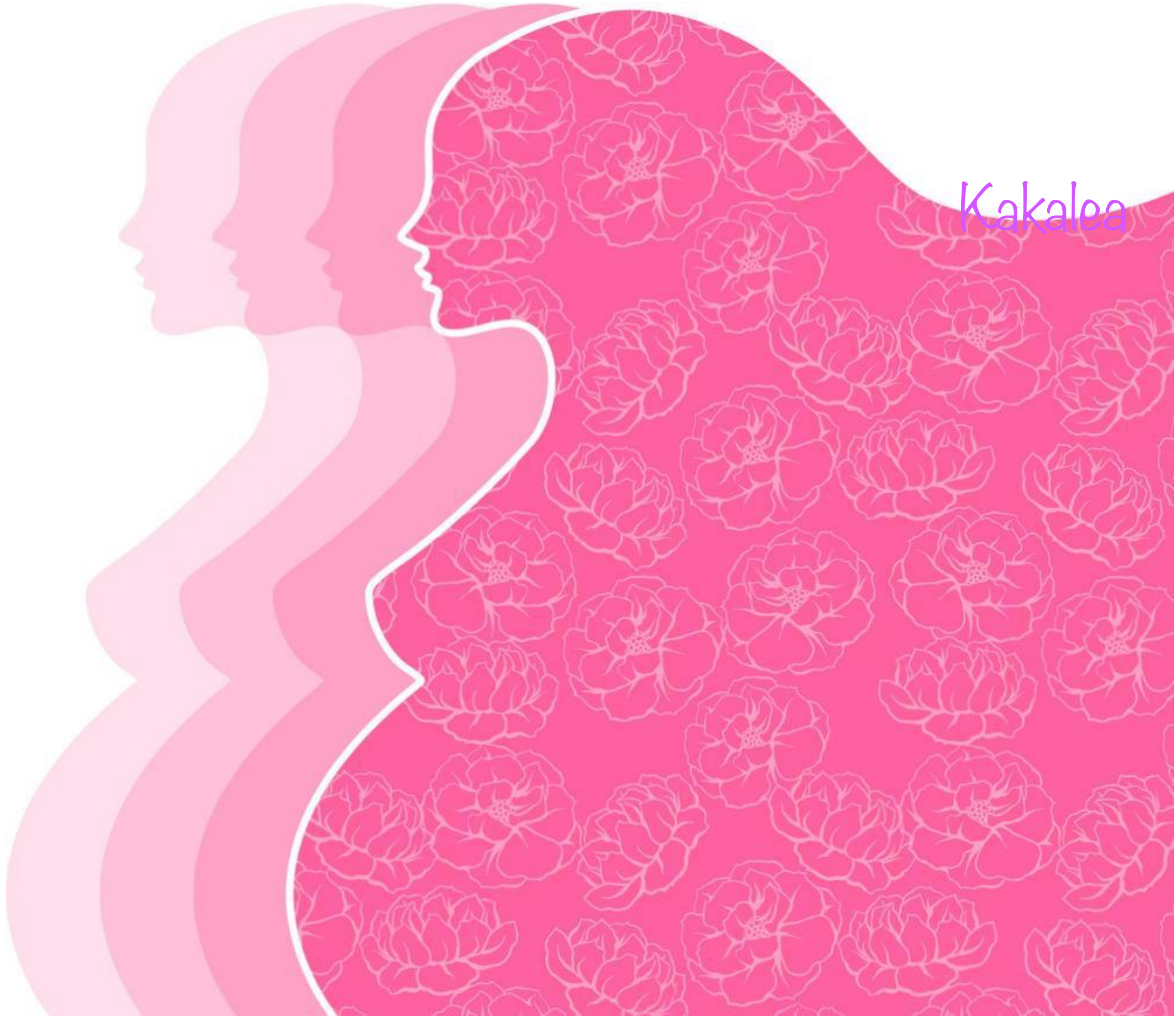
پوختەی دەرمانی ژنان

Common gynaecology drugs and conditions

ئامادەکردنی:کارێز کامل عبدالکریم

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان

ئەم فایلە بریتیە لە زۆربەی دەرمانە نسائیەکان(ژنان) و بەکارهێنانیان بەشێوەیەکی ئاسان*

*زانینی دۆزی ئەم دەرمانانە و چۆنێتی بەکارهێنانی مانایی ئەوە نییە بەبێ راچێتەی دکتۆر بدرێت بەڵکو ئەمە تەنها گەیاندنی زانیاریەکان

*ئەم فایلە یارمەتی دەرە بۆ زۆربەی ئەوانەی کە خوێندکاران یاخود سەرەتایی کارکردنیانە لە دەرمانخانە

*ئەم فایلە لە چەند بەش پێکدێت: رۆژەکانی هێلکە پوختەی دەرمانە نیسائیەکان(ژنان) ا و دەرمانەکانی رێگری سکپری و زۆربەی هەوکردنە باوەکان لەگەڵ چارەسەرەکانیان

لەکەم کورتیمان ببوورن بە هـــــیــــــــــوای ســـــوود

ڕۆژەکانی هێلکە

ڕۆژەکانی هێلکە

ئەگەر سوڕی مانگانەی ڕێک بوو بێ کێشە بوو کەسەکە /A

1. ئەگەر سوڕی مانگانەی 30 ڕۆژ جارێک بوو بەم شێوەیە دەیژمێریت 30-14=16 رۆژی 16یەم لە مانگەکە رۆژی دەرچوونی هێلکەیە

واتا باشترین رۆژەکانی جوتبوون (13،14،15)

2.ئەگەر سوڕی مانگانەی 35 رۆژ جارێک بوو 35-14=21 رۆژی 21م رۆژی دەرچوونی هێلکەیە

واتا باشترین ڕۆژەکانی جوتبوون (19،20،21)

ئەگەر کەسەکە سوڕی رێک نەبوو /B

جوتبوون هەموو دوو بۆ سێ رۆژ جارێک

تێبینی : هێلکە تەنها یەک ڕۆژ چاوەرێی سپێرم دەکات بەڵام سپێرم پێنج رۆژ دەژێت لەناو زێ

بەشی یەکەم : دەرمانە نسائیەکان(ژنان

1. دۆفاستۆن Duphaston

مادەی Dydrogestronپرۆجسترۆنێکە کە زۆرجار دووگیانی جێگیر دەکات و بۆ ڕێگریکردن لە منداڵبوونی پێشوەختە.preterm labour .. بۆ زیادکردنی ئەگەری منداڵبوون و بۆ تێکدانی هۆرمۆنەکان و خوێنبەربوون.

ژەمە دەرمان: ڕۆژانە دوو بۆ سێ جار، و جارێک ئەگەری هەیە.

2. شافی سایکلۆجێست cyclogest supp

پرۆجسترۆن 400mg و 200mgلەخۆدەگرێت، بەزۆری وەک جێگیرکەری دووگیانی بەکاردێت و بۆ ڕێگریکردن لە لەدایکبوونی پێشوەختە.

ژەمە دەرمان: شەوانە جارێک و یان لە ڕێگەی زێ یان کۆمەوە دەدرێت vaginaly or rectum

3. شافی گاستێۆفیل Gestophel supp

پێکهاتیەکی پرۆجیسترۆنیە 400 وەک جێگیرکەری دووگیانی بەکاردێت و بۆریگریکردنی لە دایکبوونی پێشوەختە

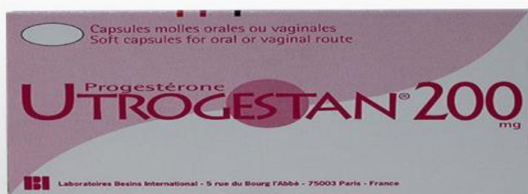
ژەمەدەرمان : شەوان جارێک یان لەرێگەی کۆم یان زێ دەدرێت Vaginaly or rectum

4. یۆتێرۆجستان Uterogestan

جۆرێکە لە پرۆجسترۆن، بە دۆسی mg100 و mg200.

ژەمە دەرمان: رۆژانە جارێک یان دووجار، یان بە لەرێگەی دەمەوە oraly دەخورێت یان وەکو شاف supp هەڵدەگیرێت. (تێبینی دوو جۆری پێشوو تەنها بە شێوەی supp دەدرێن، بە پێچەوانەی ئەو جۆرەی کە دەتوانرێت لەرێگەی دەمەوە بدرێت).

5. Primolute depot پریمۆلۆت دیپۆت

مادەکە بریتییە لە Hydroxyprogesteone.. هەموومان دەزانین ئەم دەرزیانە لەو دەرزیانە دادەنرێت کە سەلمێنراوە بۆ کەسێک دووگیانن یان بۆ دواخستنی منداڵبوون پێشوەختە

ژەمە دەرمانەکە: دوو ژەمە دەرمانی ٢٥٠ میلیگرام هەیە کە هەر سێ ڕۆژ جارێک دەدرێت و ٥٠٠ میلیگرامیش هەموو هەفتەیەک دەدرێت (ژەمە دەرمانەکە بەپێی دۆخەکە و ڕێچکەکە دەگۆڕێت).

6. Gestal جستاڵ

مادەکە بریتییە لە Alllylesternol (جۆرێکە لە پرۆجسترۆن لەبەرئەوەی پرۆجسترۆنە کە وەک جێگیرکەری دووگیانی بەکاردێت و بۆ ڕێگریکردن لە لەدایکبوونی پێشوەختە.

ژەمەدەرمان: حەبێک یان دوو حەب یان بەپێی ڕاچێتە

با لێرەدا ڕوونکردنەوەیەک بدەین پێش ئەوەی بەردەوام بین.. هەموومان بەلایدا تێدەپەڕین خانمی دووگیان دەبێت Duphston یان Cyclogest supp یان Gestophil supp یان Uterogestan یان Primolute depot یان Gestal یان progeva و .. progesta

وەک ڕوونمان کردەوە هەموو ئەمانە جۆرێکن لە پرۆجسترۆن.. ئەوان بەشدارن لە دووگیانی مەترسی لەبارچوون.. مەبەستم وەک جێگیرکەری دووگیانی (ئەم بەکارهێنانە لە دەرەوەی ناوە و ئێستا دەزانین بۆچی). هەروەها بۆ گرژبوون تقلصات لەکاتی پێویستدا.
ئەوان ئەم بەکارهێنانانەیان لەسەر بنەمای چەند زانیارییەک داناوە، کە بریتین لە پرۆجسترۆن:

• ناوپۆشی منداڵدان زیاد دەکات، ئەمەش ژینگەیەکی گونجاو بۆ کۆرپەلە دابین دەکات. گرژبوونی منداڵدان ناهێڵێت.

• هەستیاری ناوپۆشی منداڵدان کەمدەکاتەوە بەرامبەر بە ئۆکسیتۆسین کە ئەو هۆرمۆنەیە کە بەرپرسە لە گرژبوونی منداڵدان لە کاتی لەدایکبووندا.

به پشتبەستن بەم شتانە، وەک جێگیرکەرێکی دووگیانی سوودمان پێدەگەیەنێت و ڕوودانی لەبارچوون کەم دەکاتەوە. بەڵام لە پراکتیکدا، و دوای ئەنجامدانی توێژینەوە و بەراوردکردنی ڕێژەکان، هیچ جیاوازییەکی بەرچاویان لە ڕێژەی لەباربردنی منداڵ بۆ ئەو کەسانە نەبینی کە پرۆجسترۆنیان خواردووە و لەنێوان ئەوانەی کە دەرمانیان خواردووە!

با بەردەوام بین 🙂

7. primolute n یان Normolute n

Norethistereon جۆرێکە لە پرۆجسترۆن کە بەکاردێت بۆ ڕێکخستن یان دواخستنی سوڕی مانگانە و خوێنبەربوون و ڕێگری لە دووگیانی.

ژەمە دەرمان: تەرکیز بکە لەسەر من ئەمە گرنگترین شتە

- **بۆ ڕێکخستنی سوڕەکە:** یەک حەب ڕۆژانە جارێک لە ڕۆژی پێنجەمەوە بۆ ماوەی بیست ڕۆژ.
- **بۆ وەستاندنی خوێنبەربوون:** یەک حەب ڕۆژانە سێ جار بۆ ماوەی دە ڕۆژ. وە باشترینیان دە ڕۆژ دەخایەنێت، تەنانەت ئەگەر خوێنبەربوونەکە پێش ئەوە بوەستێت.
- **بۆ دواخستنی سوڕی مانگانە:** حەبێک ڕۆژانە دوو جار یان سێ جار، سێ ڕۆژ پێش بەرواری سەرەتایی خۆی، وە تەنها بۆ ماوەی دە ڕۆژ تا دوو هەفتە دەمێنێتەوە، ئەگەر وازی لێبهێنیت، سوڕی مانگانەت دوای دوو یان سێ ڕۆژ دێت. (ئێمە لێرەدا تێبینی ئەوە دەکەین، لە ڕاستیدا، کە پێنج ڕۆژ پێش ماوەکە دەخایەنێت نەک ۳ ڕۆژ. هیچ شتێک لەم کارەدا نییە، و من گەرەنتی دەکەم ئەگەر لە کاتی خۆیدا چاک بکرێتەوە)

*دوا حاڵەت ئەو حاڵەتەیە کە خەڵکی زۆر دەپرسن، جا لە کاتی سەفەرکردن، سەردانکردن، هاوسەرگیری، هتد.. بۆیە بە جوانی بیهێڵەرەوە.

- **ڕێگری لە دووگیانی:** جۆری بەردەستە بریتییە لە ٥ میلیگرام، لە کاتێکدا ئەو کەسەی وەک ڕێگری لە دووگیانی بەکاری هێناوە ۳٥٠ مایکرۆگرامە (تەرکیز لەسەر مایکرۆ ملی بکە).

8. Clomid کلۆمید:

مادەی کلۆمیفین بەکاردێت بۆ هاندانی هێلکەدان بە مەبەستی دووگیانبوون.. دەتوانرێت لە پیاوان بەکاربهێنرێت بۆ زیادکردنی توانای منداڵبوون یان بونیادنانی پێکهاتەی ماسولکەکان (ڕێگەپێدراو نییە).

ژەمە دەرمانەکە: یەک حەب ڕۆژانە جارێک یان دووجار لە دووەم یان پێنجەم ڕۆژی ماوەکەوە تەنها بۆ ماوەی پێنج ڕۆژ. (لە بەشی Infertility باس لە وردەکارییەکانی دەکەین).

9. Letrozol لێترۆزۆ

لە ڕووی بازرگانییەوە بە femera ناسراوە، هەروەها هاندەری هێلکەدانە کە بۆ زیادکردنی توانای منداڵبوون و بۆ شێرپەنجەی مەمک دەدرێت.

ژەمە دەرمانەکە (زیادکردنی پیتاندن): حەبێک ڕۆژانە جارێک یان دووجار لە دووەم یان پێنجەم ڕۆژی سوڕەکەوە بۆ ماوەی پێنج ڕۆژ تەنها (لە بەشی دواتر باس لە وردەکارییەکانی دەکەین).

10. Dostinex دۆستینێکس:

مادەی کابێرگۆلین cabergoline بەکاردێت بۆ چارەسەرکردنی بەرزی پرۆلاکتین،
بەمەش چانسی پیتاندنی زیاد دەکات..
هەروەها بۆ وشککردنەوەی شیر لە دایکانی شیردەردا.

ژەمە دەرمانەکە:

- **بۆ بەرزی پرۆلاکتین:**

حەبێک لە هەفتەیەکدا (mg0.5) یان نیو حەبێک (mg0.25) سێ ڕۆژ جارێک و دواتر مانگانە ژەمە دەرمانەکە زیاد دەکرێت تا دەگەینە ئاستی پێویست لە پرۆلاکتین.

- **بۆ وشککردنەوەی شیر بۆ دایکانی شیردەر:**

نیو حەب هەر ١٢ کاتژمێر جارێک بۆ ماوەی دوو ڕۆژ. (ئەم ژەمە گرنگە، لەبەری بکە).
بۆ ڕێگریکردن لە بەرهەمهێنانی شیر (پێش ئەوەی دەست بە شیرپێدان نەکات): دوو حەب (mg1) لە یەکەم ڕۆژی دوای لەدایکبوون.

11. دوفیلان Duvilan:

isoxsuprineمادەکەی.. کارکردنی ڕاستەقینەی فراوانکەری خوێنبەرەکانی دەوروبەرە، بەکارهێنانی گوایە تەنها بۆ نەخۆشیەکانی خوێنبەرەکانە و هەروەها نەخۆشی بیرچوونەوەی ئەلزەهایمەرە، بەڵام لە خانماندا بۆ گرژبوون دەدرێت.. off label use
Dosage (for cramps)

: به دوو شێوە بەردەستە ژەمی: ١٠ یان ٢٠ ملیگرام دوو جار لە ڕۆژێکدا یان بەپێی وەسفەکە و هەندێک جار نیو حەبێک. قەدەغەیە پێدانی بەو ژنانەی دووگیان کە جیابوونەوەی منداڵدان لە دیواری منداڵدان هەیە

12. Luminal (و چی دەزانی دەربارەی luminal)

مادەی فینۆباربیتۆن بۆ نەخۆشی سەرئێشە بەکاردێت.. لە خانماندا وەک هێورکەرەوە و بۆ کرژبوون بەکاردەهێنرێت، هەرچەندە پۆلی D یە، واتە نادرێت مەگەر تاکە ژیان رزگارکەر بێت -دەرمان ڕزگارکەر! و هەمیشە نەخۆشەکە لە مەترسییەکانی ئاگادار بکەرەوە، ئەو تەنها ڕەفتارەکانی بۆ ژنە دووگیانەکە قبوڵ ناکات، چونکە دەبیینین چەندین ڕاچێتەی ژنان دەنووسرێت کاردەکات بە کۆنترۆڵکردنی ئەو چالاکییە کارەباییە نائاساییانەی لە مێشکدا هەیە کە لە کاتی گرژبووندا ڕوودەدات. هەروەها ئەم دەرمانە بۆ ماوەیەکی کورت بەکاردێت (بەزۆری لە ٢ هەفتە زیاتر نابێت) بۆ ئەوەی یارمەتیت بدات لە ئارامکردنەوەت یان یارمەتیت بدات لە خەوتن لە ماوەی دڵەڕاوکێدا. کاردەکات بە کاریگەری لەسەر هەندێک بەش لە مێشک بۆ ئەوەی ببێتە هۆی هێوربوونەوە.

13. دانازۆڵ Danazol

200 میلیگرامی دانۆجینی تێدایە.. بۆ چارەسەرکردنی نەخۆشی ئەندۆمیتریۆس(دەردەناوپۆشی منداڵ دان) و نەخۆشی ڕیشاڵی کیسی مەمک بەکاردێتbreast fibrocystic disease. چەندین کاریگەری لەسەر هۆرمۆنەکان هەیە و لە کۆتاییدا چارەسەری ناوپۆش یان ڕیشاڵی مەمک دەکات.

ژەمە دەرمان: یەک یان دوو کەپسول یان دوو کەپسول دوو جار لە ڕۆژێکدا، بەپێی حاڵەتەکە.

14. پرۆڤیرۆن Proviron

Mesterolone 25 mg تێدایە..هۆرمۆنی ئەندرۆجینی نێرە کە تەنها بۆ چارەسەرکردنی لاوازی سێکسی لە پیاوان بەکاردێت، هەروەها بەکاردێت بۆ دروستکردنی بارستەی ماسولکە لە لەشجوانیدا.

ژەمە دەرمان: یەک حەب سێ یان چوار جار لە ڕۆژێکدا. (بەهیچ شێوەیەک چی بۆ خانمان نووسراوە لەبەرچاو بگرە، تەنها لە حاڵەتی لەشجوانی مێینە نەبێت، کە ئێمە وەک ڕاچێتە دەیبینین).

*کاریگەرییە لاوەکییەکانیش زۆرن، لەوانە سەرڕووتبوونەوە، سەرئێشە، زیادکردنی ئەگەری تووشبوون بە شێرپەنجەی پرۆستات و زیادکردنی قەبارەی پرۆستات. بێگومان ئەم چارەسەرەت تەنها بۆ پیاوان بینیوە، بەڵام من لەگەڵ ئەم دەرمانانەدا باسم کرد چونکە هۆرمۆنییە بۆیە لەوانی تر جیا دەکرێنەوە.

15. پرۆڤێرا Provera یان پرۆجیڤێرا Progevera

مێدرۆکسیپرۆجسترۆن Medroxyprogesterone 5 میلیگرامی تێدایە.. لە ناوەکەیەوە پرۆجسترۆنە کە بە واتای هۆرمۆنی مێینە دێت.

بەکارهێنان: زۆر زۆر بەکاردێت.. باوترینیان بۆ خوێنبەربوون، نەخۆشی ریشاڵبوون منداڵدان(تلیف ڕحم)، پچڕانی سوڕی منداڵدان (بۆ ژنانی تەمەنی زاوزێ و نک تەمەنی نائومێدی)، هەروەها بۆ زیادکردنی ئەگەری پیتاندن و دووگیانی بە ئامادەکردنی ناوپۆشی منداڵدان

ژەمە دەرمان: هەر حاڵەتێک ژەمی خۆی هەیە، بۆیە ئاسانە بەپێی پزیشک و دۆخەکە ئەنجامی بدەیت.

- **بۆ خوێنبەربوون:** نیوەی یەک بۆ دوو حەب لە ڕۆژێکدا بۆ ماوەی ٥-١٠ ڕۆژ (لە ١٦ بۆ ٢١ ڕۆژ دەست پێدەکات)، و بۆ خولی داهاتوو جارێک دووبارەی دەکەیتەوە.
- بۆ ڕیشاڵی (تلیف): یەک بۆ دوو حەب ڕۆژانە سێ جار بە بەردەوامی بۆ ماوەی سێ مانگ
- **بۆ زیادکردنی ئەگەری پیتاندن:** زۆرجار لە ڕەچەتەدا دەبینم کە لەگەڵی ماددەیەکی تر وەک کلۆمید یان لیترۆزۆڵ یان دەرزی لێدانی هۆرمۆنەکانی وەک HCG دەنووسن، دواتر پرۆڤێرا ڕۆژانە دوو جار بۆ ماوەی دە ڕۆژ دەست پێدەکات، و ئەم پرۆتۆکۆڵە دەتوانێت بگۆڕێت بەپێی دکتۆرەکە. ئەمە تەنها بۆ خانمان ، وە بۆ پیاوان نانوسرێت، بەپێچەوانەی پرۆڤیرۆن،

تەنها لە حاڵەتێک پیاوێکدا نەبێت کە شێرپەنجەی پرۆستاتی هەیە و چارەسەری هۆرمۆنی دەخوات.

***ئایا جیاوازیت لە نێوان پرۆڤێرا و پرۆڤیرۆن کرد؟**

ئەگەر ناوەکە سەرت لێ شێوا، عادەتن پیاو درێژترە لە ژن ، بۆیە ئەوەی ناوەکەی درێژترە **بۆ پیاوەکە proviron، لە ناوی کورتتر بۆ ژنەکە provera**

16. Depo provera دیپۆ پرۆڤێرا

دەرمانی Medroxyprogesterone 150 میلیگرامی تێدایە، کە هەمان ئەوەی پێشووە، بەڵام لە شێوەی دەرزی و ژەمە دەرمانەکەی بەهێزترە.

* بۆ رێگری لە دووگیانی بەکاردەهێنیت کە سێ مانگ دەخایەنێت.
شێواز: لە ماوەی پێنج رۆژی یەکەمی خولەکەدا لە رێگەی لێدانی قووڵی ماسولکەکانەوە دەدرێت.
*بەڵام ئەگەر بریار بێت دوای منداڵبوون بەکاربهێنرێت، دەبێت لە پێنج رۆژی یەکەمی دوای منداڵبووندا لێی بدرێت (بۆ ئەو کەسانەی شیر نادەن).
*ئەگەر شیربدات، دوای منداڵبوون، شەش هەفتە (مانگ و نیوێک) چاوەڕێ دەکات و لێی دەدات و شیرپێدانی ئاسایی تەواو دەکات.

ئایا بەردەوام بەکاری دەهێنیت؟
بەڵێ پێویستە هەر سێ مانگ جارێک نوێ بکرێتەوە، بەڵام پێشنیارەکان ئەوەیە کە نابێت بۆ ماوەی زیاتر لە دوو ساڵ بە بەردەوامی بەکاربهێنرێت بەهۆی کاریگەرییە لاوەکییەکانی، وەک زیادبوونی ئەگەری تووشبوون بە پووکانەوەی ئێسک. هەمیشە پرسیار لەو نەخۆشانە دەکەن کە دەیخۆن ئایا سوڕی مانگانەیان وەک سوڕی مانگانە وایە تەنها پەڵەی سووک یاخود هەڵوەرینی قژ.. ئەمە هەمووی ئاساییە و یەکێکە لە کاریگەرییە لاوەکییەکانی، نەک واتا کار ناکات

17. سایکلۆکاپیرۆن cyclocapron

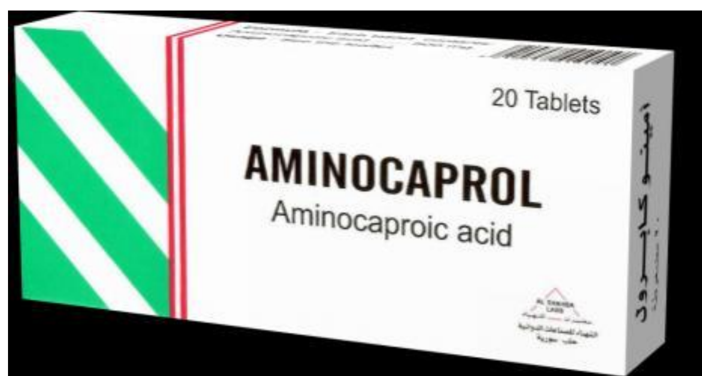
مادەی ترشی ترانێکسامیکtranexamic acid .. هەروەها لە ڕووی بازرگانییەوە بە ئێکساسیلExacylناسراوە. بۆ خوێنبەربوون بە هەموو جۆرەکانیەوە بەکاردێت، جا لە حاڵەتی قورسی سوڕی مانگانەدا بێت یان لە حاڵەتی خوێنبەربوونی بەهۆی ڕیشاڵی ناوپۆشی منداڵدان. بە شێوەی حەب و دەرزی ناو ماسولکەیی و خوێنبەر و دەرزی خواردنەوە بەردەستە.

ژەمە دەرمان: بۆ سوری مانگانە قورسەکان 1 گرام سێ جار لە ڕۆژێکدا لە ماوەی خولەکەدا، بەڵام بە هۆکاری تر تەنها حاڵەتەکە لە 500mg حەب یان دوو حەبەوە دیاری دەکرێت دوو یان سێ جار لە ڕۆژێکدا. هەروەها دەتوانرێت بۆ خوێنبەربوونی لووت بەکاربهێنرێت Epistaxis، ژەمە دەرمانەکەی 1 گرامە سێ جار بۆ ماوەی حەوت ڕۆژ.

18. ئەمینۆکاپرۆڵAminocaprol

، مادەی ترشی ئەمینۆکاپرۆیکaminocaproic acid.. ئەمە هەمان کاری سایکلۆکاپیرۆنەcyclocaperon، بەکارهێنانی، و ژەمە دەرمانەکەشی هەروەها، زۆرجار سێ جار لە ڕۆژێکدا، بەپێی کەیسەکە.

.19 methergineمیسەرجین

ناوی زانستی، میسیل یرگۆمێترینmethylergometrine، لە گرووپی ئەلکالۆیدەکانی ئێرگۆ تergot alkaloids کاردەکات بۆ گرژکردنی ماسولکەکانی منداڵدان، بۆیە بەکاردێت بۆ هاندانی منداڵبوون، بەڵام ئەم بەکارهێنانە زۆر لاوازە، و بێگومان ڕێگەپێدراو نییە لە دەرەوەی ناوی منداڵدان. بەکارهێنانی باوی بۆ خوێنبەربوونی دوای منداڵبوون یان لەباربردنە چونکە وەکو خوێنبەرەکان کاردەکات. بە شێوەی حەب و ئەمپول بەردەستە.

.20 پیتۆسین pitocin

مادەی ئۆکسیتۆسین

بە شێوەی دەرزی بەردەستە، هەروەها بۆ هاندانی منداڵبوون و بۆ خوێنبەربوونی دوای منداڵبوون بەکاردێت.

21. Cytotic یان mesotac

مادەی میسۆپریستۆلەmisopristol..یارمەتی گرژکردنی ماسولکەکانی منداڵدان دەدات، بۆیە لە منداڵبووندا بەکاردێت، بەڵام ئەم بەکارهێنانە ڕێگەپێدراو نییە چونکە زۆرترین ژەمی زیادە دەتوانێت ببێتە هۆی پچڕانی منداڵدان، هەروەها دوای منداڵبوون، پێویستیان بە پاککردنەوەی هەیە منداڵدان).. بەکارهێنانی ڕێگەپێدراو بۆ کۆتاییهێنان بە دووگیانییە بەهۆی مردنی کۆرپەلە، بۆ نموونە. بە شێوەی حەبی (سایتۆتیک) بەردەستە کە دەتوانرێت بە شێوەی زارەکی بخورێت یان لە ڕێگەی زێیەوە دابنرێت، هەروەها بە شێوەی شاف تایبەت بەردەستە تەنها لە ڕێگەی زێیەوە پێی دەوترێت (vagiprost) ئەم ژەمە 2 کەمترە وەک لە حەب.

22. Progylton

هۆرمۆنی ئیسترۆجینestradiol و نۆرجرێستیلی norgestrel تێدایە و بە چارەسەرێکی جێگرەوەی هۆرمۆن دادەنرێت. لە حاڵەتەکانی نارێکی سوڕی مانگانە و خوێنبەربوونی بەهێز و نارێک و هەروەها لە وەستانی سوڕی مانگانەدا بەکاردێت بۆ نەهێشتنی نیشانەکانی

بەشی دووەم : دەرمانی ڕێگری دووگیانی (المنع حمل)

لەسەر ڕێگری لە دووگیانی و جۆرەکانی: یەکەم شت کە دەیزانین ئەوەیە کە چین و چۆن کاردەکەن.. چارەسەری نەزۆکیمان بیردەکەوێتەوە کە ئیسترۆجینیان دەخوارد یان ڕێگری لێدەکرد.. هایپۆتالاموس بەو هۆیەوە هاندەری و... هۆرمۆنی دەردانی گۆنادۆترۆپینەکان دەردەدات کە هێلکەدانەکەی هاندەدات بۆ دەردانی FSH، LH و ئەوان دەچنە هێلکەدان بۆ هاندانی هێلکەدان

لێرەدا پێچەوانەکەی دەکەین.. ئیسترۆجین و پرۆجسترۆن دەدەین.. ئەمەش دەبێتە هۆی فیدباکێکی نەرێنی بۆ Hypothalamus ی ، کەواتە ئەوەی دوای GnRH دەردرێت و بۆ هێلکەدانەکە، بۆیە ئەمە FSH و LH بەرهەم ناهێنێت.. بۆیە، لەوێ هیچ هێلکەدانێک نییە و هیچ دووگیانییەک ڕوونادات چونکە هێلکەی مرۆڤ نییە ئێمە بنەماکەمان دەزانی

با جۆرەکانی ڕێگریکردن لە دووگیانی ئورال بزانین:

①حەبی بەرگری لە دووگیانی تێکەڵ بە پرۆجسترۆن لەگەڵ ئیسترۆجین، زۆربەی ئەوانەی دەیانناسیت ئەڵمانی و سۆنیا و کاتیا و مارفلۆن و یاسمینن.

2 حەبی تەنها پرۆجسترۆن یان حەبی بچووکی باو بریتییە لە سێرازێت. جۆرێکی تایبەت بۆ دایکانی شیردەر.

باوترینیان بریتییە لە سێرازێتCerazette. جۆرێکی تایبەت بۆ دایکانی شیردەر. جیاوازی نێوان ڕێگری لە دووگیانی دەگەڕێتەوە بۆ جۆری پرۆجسترۆن کە تیایدا هەیە.. بۆ ئەوەی بزانم چۆن مامەڵە لەگەڵ دژە نیشانەکان بکەین و چۆن بەستنەوەیان بکەینەوە و بیانزانم دەبێت بزانم نەوەی پرۆجسترۆن کە تێیدان.. دەتوانین دابەشی بکەین ئەوان بۆ چوار نەوەی .. وێنەکان ببینە - .

Microgynonپرۆجسترۆنی نەوەی دووەم و | ئیسترۆجین - ئەمەش تایبەتمەندی ئەندرۆجینی هەیە، واتە هاوشێوەی هۆرمۆنی تێستۆستیرۆنی نێرە، بۆیە تێبینی دەکەیت بەهۆی حەبەکەوە، قەڵەوی، دەرکەوتنی قژی درشت و دەمارگیری زۆرجار روودەدات | بەڵام لە هەمان کاتدا چەورییە خراپەکان کەم دەکاتەوە و چەورییە باشەکان زیاد دەکات

مایکرۆجینۆن ٢١ حەبی تێدایە.
پێویستە ڕۆژانە یەک حەب بەکاربهێنیت لە هەمان کاتدا بۆ ماوەی ٢١ ڕۆژ، دواتر ٧ ڕۆژ بەبێ حەبت دەبێت کە لەو ماوەیەدا سوڕی مانگانەت دەبێت. لەوانەیە ئەم خوێنبەربوونە نەوستێت کاتێک کاتی دەستپێکردنی پڕکردنەوەی نوێی مایکرۆگینۆن ٣٠ هاتووە.

بۆ نموونە: ئەگەر ڕۆژی هەینی دوایین حەبی یەک پاکەت خواردبێت، یەکەم حەبی پاکەتێکی نوێت لە ڕۆژی شەممەی هەفتەی دواتر دەخۆیت، ڕێک دوای ٧ ڕۆژ، تەنانەت ئەگەر سوڕی مانگانەت نەوەستابێت.

شایەنی باسە تا ئەو کاتەی حەبی مایکرۆجینۆن ٣٠ بە دروستی بخۆیت، هەر شریتێکی نوێ لە هەمان ڕۆژی هەفتەدا دەخۆیت.

پێشنیار دەکرێت حەبی مایکرۆجنیۆن ٣٠ لە ژێر چاودێری پزیشکی پسپۆڕدا بەکاربهێنرێت.

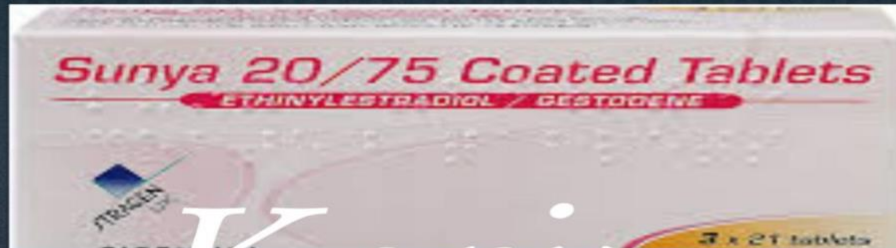

باوترین جۆرە و ٢١ حەبی چالاک و حەوت حەبی ناچالاکی تێدایە. هەروەها ئەو فۆرمولاسیۆنانە بەردەستن کە ٢٤ حەبی چالاک و چوار حەبی ناچالاکیان تێدایە،

ڕۆژانە یەک حەب دەخورێت و کاتێک شریتە کۆنەکە تەواو دەبێت (هەر ٢٨ ڕۆژ جارێک) شریتی نوێ دەست پێدەکات. خوێنبەربوون مانگانە لە ماوەی ئەو هەفتەیەدا ڕوودەدات کە چوار بۆ حەوت حەبی ناچالاکی کۆتایی دەخورێت.

ژەمە دەرمانی بەردەوام یان خولی درێژخایەن. بەگشتی ئەم جۆرە ٨٤ حەبی چالاک و حەوت حەبی ناچالاك لەخۆدەگرێت. خوێنبەربوون بەگشتی تەنها چوار جار لە ساڵێکدا ڕوودەدات لە ماوەی ئەو حەوت ڕۆژەی کە حەوت حەبی ناچالاك دەخورێت.

هەروەها حەبی ٣٦٥ ڕۆژ بەردەستە. ئەم حەبانە ڕۆژانە لە هەمان کاتدا دەخورێن.

هەر حەبێک هەمان ژەمی هۆرمۆنی تێدایە. ڕۆژانە یەک حەب بۆ ماوەی ٢١ ڕۆژ دەخورێت. دوای ئەوە حەوت ڕۆژ پشوو دەبێت لە خواردنی حەبەکە. لە ماوەی حەوت ڕۆژ پشووەکەدا ئاستی هۆرمۆنەکان لە خوێندا دادەبەزێت و لە ئەنجامدا خوێنبەربوونی کشانەوە هاوشێوەی خولێکی ئاسایی دروست دەبێت.

وە دەست بکە بە بەکارهێنانی پاکەتی داهاتوو دوای تەواوبوونی حەوت ڕۆژی بێ حەب، تەنانەت ئەگەر هێشتا خوێنبەربوون هەبێت.

یاسمین
پرۆجستینێکی جیلی چوارەم و ئیستروٚجینی تێدایە، ئەم
نەوەیە بە نەبوونی تایبەتمەندی ئەندرۆجینی تایبەتمەندە، بەڵام
سروشتی ئەندرۆجینی هەیە، واتە ئەگەر هەبن بە دوو کەمیان
دەکاتەوە / بۆیە لە پلەی یەکەمدا سوودی لێ وەرگرت لە حاڵەتی
دابەشبوونەکەدا، و بە بەرز دادەنرا - لە ئەندرۆجینەکاندا، و
هۆکارەکەی بریتی بوو لە هیرسوتیزم، مووی دەموچاو، یان حەبی
زیپکە یان هەڵوەرینی قژ

دەتوانیت لە یەکەم ڕۆژی سوڕی مانگانەدا بیخۆیت بۆ ماوەی ٣ هەفتە، یان ٢١ حەب، دواتر حەبەکە بەسەر دەچێت، هەروەها لە ماوەی هەفتەی چوارەمی مانگدا کە بەبێ خواردنی حەب، چاوەڕێی سوڕی مانگانەی نوێ دەکەیت ، و لە یەکەم ڕۆژی سوڕی مانگانەت لەم هەفتەیەدا، دەبێت دووبارە دەست بکەیتەوە بە خواردنی حەب بۆ ماوەی ١٢ ڕۆژ.

ئەم دەرمانە پێویستە هەموو ڕۆژێک لە هەمان کاتدا بخورێت. دەتوانرێت لە یەکەم ڕۆژی سوڕی مانگانە دەست بە دەرمانەکە بکرێت.دەکرێت لە پێنجەمین ڕۆژی سوڕی مانگانەوە دەست بە دەرمانەکە بکرێت، بەڵام دواتر دەبێت ڕێگاکانی تری ڕێگریکردن لە دووگیانی وەک کۆندۆم بەکاربهێنرێت.

کلێرت
پرۆجستینێکی تێدایە (هەروەها وەک ئەندرۆجین پۆلێن دەکرێت) بۆ سایپرۆتیرۆن و ئیسترۆجین تایبەتمەندی دژە ئەندرۆجینی بەهێزی هەیە، بۆیە لە هەمان حاڵەتەکانی نەوەی چوارەمی حەبی مووی دەموچاو و بەرزی هۆرمۆنی تێستۆستیرۆن بەسوودە...

ئەم حەبانە بۆ ماوەیەکی کەمتر لە ٦ مانگ و هەندێک حاڵەت تا ساڵێک بەکاردەهێنرێن و ئەمەش لەلایەن پزیشکی پسپۆڕەوە بەپێی بارودۆخی نەخۆشەکە دیاری دەکرێت: پێویستە لە ڕۆژێکدا تەنها یەک حەب لە دەرمانەکە بخورێت، وە هەروایە باشترە پابەند بیت بە هەمان کاتژمێر کە دەرمانەکە ڕۆژانە دەخورێت

باشتر وایە لەگەڵ ئەم دەرمانەدا هیچ دەرمانێکی تری بەرگری لە دووگیانی نەخورێت. ئەوانەی حەبی بەرگری لە دووگیانی کلارێت بەکاردەهێنن دەبێت پابەندبن بەو ژەمە دەرمانانەی کە پزیشکی پسپۆڕ دیاریی کردووە، بەبێ ئەوەی ئەو ژەمە زۆرانە یان زیاد بکەن بۆ ئەوەی بەر کاریگەری لاوەکی و کێشەکان نەکەون.

ئەم هۆرمۆنانە بە پلەی یەکەم لە هۆرمۆنی دروستکراو دروست دەکرێن، کە زۆر لە هۆرمۆنە سروشتییەکانی مێینە لە جەستە دەچن وەک ئیسترۆجین و پرۆجسترۆن کە کاردەکەن بۆ ڕێگریکردن لە دووگیانی.

■سەرچاوەکان جیاوازن لە کاتی گونجاو بۆ دەستپێکردنی خواردنی حەبی ڕێگریکەر، بەڵام هاوڕان لەسەر ئەوەی کە باشترین کات پێنج ڕۆژی یەکەمی خولەکە (نەک دوای، بەڵکو لەو ماوەیەدا کە سەرنجیان لەسەر ئەم بڕگەیە بووە) و باشترین کات یەکەم یان سێیەمە ڕۆژ (هەرکەسێک بۆ یەکەمجار بەکاری بهێنێت یان دوای ماوەیەک لە دوورکەوتنەوە لێی)، بەڵام ئەگەر ئەو مانگە بێت کە تۆ یەکەمی پێشووت دەگریت، بۆیە پێویست ناکات ببیبنیت، وە ئەگەر کۆرسەکەت تەواو کرد، پێویستە... وەریگرە.

■ئەو شتەی زۆربەی خەڵک نایزانێت بەردەوامی خواردنی ڕێگریکەرە بەبێ ئەوەی پشوویەک وەربگریت کە ماوەی سوڕی مانگانەیە.. مەبەستم ئەوەیە حەبی زەردەکان تەواو دەکەیت و یەکسەر بە حەبی زەرد دەست پێدەکەیت

■ئەو پرسیارە گرنگانە چین کە نەخۆش هیوایەتیەتی دەیکات.. ئەگەر حەبەکەت لەبیر کرد چی دەکەیت؟ (لێرەدا تەرکیز بکە، ڕوونکردنەوەکە گرنگە).

• ئەگەر حەبەکە ١٢ کاتژمێر لە وادەی دیاریکراو تێپەڕ نەبوو، ئەوا بە شێوەیەکی سروشتی دەیخۆیت و ژەمی ئەمڕۆی حەبەکە وەردەگریت.

• ئەگەر 12 کاتژمێر لە کاتی خواردنی حەب تێپەڕی، دوو حەب پێکەوە بخۆ بۆ ئەم ڕۆژە لەگەڵ بەکارهێنانی مەنعێکی جۆرێکی تر بۆ ماوەی هەفتەیەک. (هەندێک سەرچاوە بەبێ مەنعێکی تر باشترن، هەندێکیان بە مەنعێکی تر باشترن).

• ئەگەر لە هەفتەی یەکەم یان دووەمی شریتەکەدا دوو حەب لەبیرت چوو ، یان دوو حەب بۆ ئەم ڕۆژە و دوو حەب بۆ ڕۆژی دواتر، لەگەڵ بەکارهێنانی جۆرێکی تری مەنع بۆ ماوەی هەفتەیەک بە هەمان شێوە. یان ڕێگری لە دووگیانی فریاگوزاری بەکاربهێنە

بەردەست نییە، دەتوانرێت دەرمانی ڕێگریکەری ئەڵمانی مایکرۆجینۆن بەکاربهێنرێت، چوار حەب لە یەک ژەمدا، دواتر دەبێت چوار حەب دوای ١٢ کاتژمێر دووبارە بکرێتەوە.

• ئەگەر لە هەفتەی سێیەمی شریتەکە لێرەدا دوو حەبت لەبیر کرد، ئەم شریتە پشتگوێ بخە و لە هەمان ڕۆژدا بە شریتێکی نوێ دەست پێ بکە، لە هەمان کاتدا بۆ ماوەی هەفتەیەک مەنعێکی دیکە بەکاربهێنە.

-■جۆرێکی تریش هەیە کە بریتییە لە ڕێگری لە دووگیانی فریاگوزاری ئەویش بریتییە لە ڕێگریکردن لە دووگیانی، لە حاڵەتی پێویستیدا بەکاردێت کاتێک هیچ دژە نیشانەیەکی تر

بەکارنەهێنرێت و ترس لە دووگیانی هەبێت یان کاتێک ئەو ڕێگرییەی کە بەکارهێنراوە شکستی هێناوە. بەربەستی فریاگوزاری دوو جۆرن:

1. Levonorgestrel 1.5 mg

لە ڕووی بازرگانییەوە بە i pill ناسراوە. (دەتوانرێت لە ماوەی ٧٢ کاتژمێردا دوای جووتبوونی بێ پارێز بەکاربهێنرێت. تا زووتر بخورێت کاریگەرتر دەبێت.

2- Ulipristal 30mg

لە ڕووی بازرگانییەوە بە ella ناسراوە. دەتوانرێت لە ماوەی ١٢٠ کاتژمێردا دوای جووتبوونی بێ پارێز بەکاربهێنرێت، بەڵام باشترە لە ماوەی ٧٢ کاتژمێری یەکەمدا. لەوانەیە ببێتە هۆی ڕشانەوە، بۆیە ئەگەر لە ماوەی سێ کاتژمێری یەکەمدا دوای خواردنی ڕشانەوە ڕوویدا، پێویستە ژەمە دەرمانەکە دووبارە بکرێتەوە.

بەشی سێیەم: هەوکردنی ئافرەتان

بە شێوەیەکی کلینیکی بەسوودتر باسی دەکەین - هەوکردنی ژنانی زۆر نوێ زۆر باون ، خانمان دێن ودەڵێن من خورانم هەیە یان جوڵە و دەردراوەکانم(جراعەت) هەیە، بۆیە دەبێت ئاگادارییبیت...

.سێ جۆری بەناوبانگی هەوکردن هەیە بریتین لە:

*Fungai کەڕوو

*Bacerial بەکتریا

*Trichomonas

1 هەوکردنی کەڕووی:

کاندیداز)candidiasis باوترین هەوکردنی زێیە خوران و هەوکردن لە زێ و کۆئەندامی زاوزێدا، curde viscous white discharge واتە خوران و سوتان و خوران و سووربوونەوە لەو شوێنەی کە دەردانی سپی تێدایە کە نزیکە ئەستوور یان چەسپاو بێت، واتە زۆر شلە نییە .

بەڕێزان کاندیدا candidaلە بنەڕەتدا بەشێکە لە فلۆرا ئاساییەکانی زێ و ناوچەکانی تری لەش بەڵام لە هەندێک حاڵەتدا دەبێتە گەشەیەکی نائاسایی و وا دیارە دەبێتە هۆی ئەم نیشانانە..

چارەسەری چییە؟

بە سادەیی دژە کەرووەکان بە هەموو جۆرەکانیانەوە، لۆکالی لە شێوەی کرێم، شاف(تحامیل)، یان کەپسوول هەموویان یەک کاردەکەن، بەڵام زۆرجار خانمان

دەبینن کە لۆکالیەکان باشتر کاردەکەن، ڕەنگە پێیان وایە کە ڕاستەوخۆ لە ناوچەکە باشترە..

دەرمانەکان چین ؟

Econazol supp once befor bed.1

Miconazol supp or cream once befor bed.2

clotrimazol supp or cream once befor bed.3

وە ئەوانی تر..

ڕۆژەکان دیاری نەکراون، چونکە زۆرجار پاکەتێکی تحامیل ژمارەی دۆسی لەگەڵدایە بۆ یەک کۆرس، هەروەها دەتوانیت ئەم خولە دووبارە بکەیتەوە ئەگەر پێویستت پێی بوو ئەگەر هەوکردنی کەروەکە ڕووکەش بێت

بۆ نموونە لە حاڵەتی ژن نەبێ (کچ)بێت لێرەدا کرێمەکە دادەنێین و بە ڕووکەش بەکاردێت نەک لە ناوەوە، ڕۆژانە دوو جار، جارێک نا

بۆ فلۆکۆنازۆڵ، ژەمە دەرمانەکەی بۆ هەوکردنی کەرووی زێ بەم شێوەیە دەبێت:

uncomplecatid : 150mg one single dose.1

complecatid :150mg every 3 day doses.2

recurrent :150mg daily for 10 days then once weekly for 6 .3 month

■سەبارەت بە غسولەکان، هەوکردنی کەڕوەکان حەزیان لە ناوەندی ترشە، بۆیە ئێمە غسولی بنەڕەتی بەکاردەهێنین بۆ نەهێشتنی هەوکردنەکە.. باوترین و سادەترینیان بریتین لە سۆدیۆم بیکاربۆنات، جا لە شێوەی سابوون بێت یان فۆمی لۆشنی ئامادەکراو . وە ph بۆ زۆربەیان ئامادەیە لێرەدا پێویستە لەبیرت بێت، ئەو شتەی کە زۆربەی خەڵک لەبیریان دەچێتەوە و زۆر گرنگە.. غسولی بنەڕەتی بەرێکەوت لەسەری بمێنێتەوە، بەڵکو تا ئەو کاتەی هەوکردنەکان دەڕۆن، بۆ... بۆ نموونە هەفتەیەک، چونکە زێ بە سروشت ترشە، و ئەم شتە بە هاوسەنگی لەگەڵ فلۆرا ئاسایی دەمێنێتەوە، بۆیە بەردەوامبوون لەسەری لەوانەیە ببێتە هۆی هەوکردنی .

2.هەوکردنی بەکتریا:

ئەمەش زۆر باوە بس کەمتر لە کەڕووەکان هەروەها ئەمەش باو و ئاساییە،

نیشانەکانی: هیچ هەوکردنێک نییە، دەردانی سپی یان سپییەکی یەکسان، بۆنی ماسی2 هەوکردنی بەکتریا، واتە لێرەدا خورانەکە سووکترە و هەوکردنەکە نەخێرە، بەڵام دەردراوەکان شلەن (ئەستوور و توێکڵدارن)، سپین و لەوانەیە سپی ڕەش بن . لەوانەیە ئافرەت تووشی بێت، و میزەکەی لە ئێستاوە دەردانی ئاساییە.. دەتوانێت ببێتە هۆی دەردانی شلەی بەردەوام بۆ ماوەیەکی زۆر بەبێ نیشانە.

چارەسەری: .

Metronidazol (or Tinidazol) 2g (4tab) on single dose .1

Metronidazol vag gel: daily for five day

Clindamycin vag gel: daily for 7 day

Trichomonas .3

مشەخۆرە. ئەم هەوکردنە توندترە و نیشانەکانی بەهێزترن، واتە توندترە نەک وەک دوو جۆری پێشوو.

Vulval and vaginal inflammation , frothy yellow / green . discharge

گرنگترین تایبەتمەندی ئەمە ڕەنگی دەردراوەکانە بە ڕەنگی زەرد یان سەوز، هەروەها زۆرن و شلەیەکی سووکن لەگەڵ بوونی سووربوونەوە و هەوکردن لە ناوچەکەدا.

چارەسەر چییە؟

metronidazol or tinidazol :2g(4tab) together as single dose

Or

Metronidazol 400mg twice daily for 5-7 day

واتا فلاجیلی 500mg ڕۆژی دووجار دەدەین لەبەر ئەوەی ئەم جۆرە بەردەستە

نەخۆشی تریکۆمۆنیا نەخۆشییەکی سێکسییە بە پێچەوانەی کەڕوو و بەکتریا (بەڵام ئەم دووەمیان دوای هاوسەرگیری بە شێوەیەکی بەرچاو زیاتر باو دەبن)

یەکێک لە گرنگترین تێبینیەکان کە دەیدەین بە نەخۆشەکە ئەوەیە کە شوێنەکە لە هەموو کاتێکدا وشک بێت و لە ئەگەری هەوکردنی کەڕووی دەرمانی دژەبەکتریا بە شێوەیەکی ناپێویست نەخۆیت.

واتا دەرمانی ئەنتیبایۆتیک بۆ fungal infection نابێ

چونکە لێرەدا ئەو بەکتریا سودبەخشانەی ئامادەن دەکوژێت و شوێنی زیاتر دەدات بە کەڕووەکان بۆ بڵاوبوونەوە. هەندێک لە دەرمانە شافەکان پێکهاتەی نەرمیان تێدایە، بۆ نموونە پرۆبایۆتیک probioticکە یارمەتیدەرە بۆ گەڕاندنەوەی هاوسەنگی ڤاگ vag balance بۆ ئەو خانمانەی کە دووبارە تووشی هەوکردن دەبنەوە چونکە بەکتریای سودبەخشیان تێدایە، بۆ نموونە Gyntima probiotic supp، هەندێکیشیان شێدارکەرەوە و ئارامکەرەوەن، بەتایبەتی بۆ ئەو خانمانەی لە قۆناغی وەستانی سوڕی مانگانەدان ، چونکە وشکبوونەوەی زێ نموونەی ئەمەیە menopause supp.

End

Kariz kamel